

Demokrati obsojajo Hooverja - Pobuda za krajši delavnik

DEM. SENATORJI "BRALI LEVITE" HOOVERJU. — OČITALI MU, DA S SVOJIMI PRIPOROČILI PODPIRA LE TRUSTE IN IGRALCE NA BORZI. — ENAKO MU OČITALI NEMARNOST V DELU PROTI BREZPOSELNOSTI.

Washington, D. C. — V sršenovo gnezdo je dregnil predsednik Hoover s svojo izjavo, ki jo je priobčil neki časopis, v kateri je obdolžil nekatere senatorje, da s svojimi pretiranimi zahtevami podkrinko, da delajo za odpomoč bednemu ljudstvu, takorekoč ropajo federalno blagajno in da na račun revščine drugih uganjajo politiko v svojo korist.

S protinapadi proti predsedniku je pričel dem. senator K. McKellar iz Tennessee, ki je označil predsednikovo izjavo kot nevredno predsednika te ali pa kake druge dežele, in je apeliral nanj, ako je vreden urada, ki ga upravlja, da se bo pri senatu opravičil. Nadaljeval je: "Predsednik nas imenuje roparje blagajne, ker smo dodali 35 milijonov v sklad za odpomoč farmarjem, ki 25 milijonov, za katere je predsednik menil, da je za farmarje dovolj. Svojih lastnih 'ropov na blagajno' pa ne vidi, ko se je letos zavzemal za 160 milijonsko znižanje dohodninskega davka, kar ni bilo nič drugega kakor v odpomoč tistim, ki so igrali in izgubili na borzi. Dalje njegovo priporočilo za 49 milijonov za graditev novih vojnih ladij, kar bi edino povečalo dobičke jeklenega trasta." Senator je navedel še več takih števil in pri tem celo postal tako oseb, da je očital Hooverju, da se za svoje privatne potrebe poslužuje javnih sredstev brezplačno.

Preteklo sredo je napadel Hooverja senator Wagner še od druge strani. Očital mu je, da on in njegova administracija nista izdelala sploh nobenega programa za preprečitev brezposelnosti in mu je dal vedeti, da je ljudstvo z zadnjimi volitvami pokazalo, kako obsoja njegovo malomarnost v tem oziru. Hooverjeva izjava v poslanici, da "je še prezgodaj, da bi se kaj učinkovitega ukrenilo," je dejal senator, da ni nič drugega kakor opravičba, ker ni do zdaj še nič storil.

LETALCA PO 60. DNEH REŠENA

Whitehorse, Alaska. — 10. oktobra so se odpravili trije letalci preko zasnežene pokrajine Yukon s svojim aeroplanom. Ker se niso mislili dolgo muditi, so vzeli seboj le malo zalogo živila. Med potjo pa se jim je v viharju polomilo letalo in so bili prisiljeni pristati na sredi sneženih poljan, daleč od človeških bivališč. Med stradanjem in zmrzovanjem so preživeli do 20. novembra, ko jim umre njih vodja, kapitan Burke. Ostala dva, E. Kading in Martin, sta bila končno z zmrazimi udi in izstradana do smrti najdena preteklo sredo od dveh pilotov, ki sta iskala dan.

ZA ZNIŽANJE DELOVNIH UR

Železniške organizacije, kakor tudi vladni uslužbenci, zahtevajo, da se zniža število delovnih ur.

Washington, D. C. — Gibanju za uvedbo krajšega delovnega časa v trgovini in industriji se je pretekli teden priključilo dva milijona vladnih uslužbencev in železničarjev.

Voditelji železniških organizacij so izdelali program za znižanje števila delovnih ur za 1,600,000 oseb, ki so uslužbene pri železnicah, in so naročili izvrševalnemu odboru, naj se o zadevi dogovori z voditelji železniških družb. S tem se sicer ne pričakuje, da se bo takoj odpravila vsa brezposelnost, vendar pa bo po vzprejetju tega programa dobilo delo nadaljnjih 100 tisoč mož.

Glede skrajšanja delovnika za vladne nameščence je podvzela kampanjo Ameriška delavska federacija, potem, ko je upeljala že enako kampanjo za industrijsko delavstvo. V poslanski zbornici je bila v četrtak razprava glede peticije nekaterih skupin vladnih uslužbencev, ki zahtevajo, da se jim dovoli, da bi bili vsak teden po eno polovico dneva prosti. Zbornica je peticijo odobrila. Ako jo bo še senatsko, bo število delovnih ur za te uslužbence skrajšano za štiri ure na teden.

PRAKTIČNO BOŽIČNO DARILO

Pariz, Francija. — Tukajšnji trgovci vidijo daleč naprej; vidijo celo tako daleč, da vidijo bližajočo se vojno, ki baje ni več daleč. Vočilec tega so pričeli priporočati svojim odjemalcem, naj kupijo svojim prijateljem za božično darilo nekaj, kar bo v tej vojni prav prišlo. Ne puške, marveč nekaj drugega, kar bo bolj potrebno, namreč — plinsko masko. To zadnji oglašil v časopisih opisuje strahote bodoče vojne, ki se bo vodila v prvi vrsti z morilnimi plini, zato — kupite maske. Cena samo \$2.40.

VLOŽNIKI DVIGALI DENAR

New York, N. Y. — Obilico dela so imeli preteklo sredo uslužbenci osmerih podružnic The Bank of United States, ko so se raznesle govorice, da banka ni zanesljiva in je nato na tisoče in tisoče vložnikov pritisnilo na njo in zahtevalo svoj denar. Vesti pa so bile neutemeljene in so vsi vložniki bili pošteno izplačani. Okrog treh milijonov dolarjev v gotovini je bilo potrebnih, da si jih je nabavila banka za ta dan.

POLICIJA PROTI KOMUNISTOM V WASHINGTONU

Na dan otvoritve sedanjega zasedanja kongresa je kakih 300 washingtonskih komunistov vzporedno demonstracije pred vladnim poslopjem, a jih je policija kmalu ukrotila, ko je vrgla med nje par plinskih bomb. Gornja slika je bila vzeta s stopnjic kapitola in kaže prizor, ko so pričele bombe učinkovati.

OBETA ZLATO DOBO ČEZ 100 LET

Med in mleko se obeta našim potomcem.

Washington, D. C. — Kako bo v letu 2030? Na to vprašanje skuša odgovoriti vzgojni komisar, dr. Wm. J. Cooper, sledeče: "Tedaj bodo stroji olajšali človeka vsega njegovega težkega dela, ki ga izvršuje danes. Mladina bo obiskovala šolo, dokler ne bo polnoletna, in se bo učila poleg drugih znanosti zelo temeljito tudi o tem, kako skrbeti za zdravje, kako plodonosno uporabiti svoj prosti čas, kako izvrševati državljanske dolžnosti in kako ustvarjati srečen dom. Življenje bo nudilo tedaj več razkošnosti in udobja, kakor moremo zdaj sploh sanjati. Trgovina bo tako poenostavljena, da se bo v njej vsakdo lahko izvežbal v najkrajšem času. Revščine ljudstvo ne bo poznalo." Srečni naši potomci.

OD CAPONEJA SE HOČE UČITI

London, Anglija. — Načelnik angleških ječ, A. Paterson, odpluje 27. decembra preko morja za štiri mesece. V tem času namerava proučevati ustroj ameriških kaznilnic. Tudi v Chicagi bo prebil dva tedna in med tem svojim obiskom upa, da mu bo mogoče govoriti z Al Caponejem, "kraljem čikaških gangsterjev", od katerega namerava dobiti koristne informacije glede gangsterskega življenja.

110 MILIJONOV ODOBRENIH ZA JAVNA DELA

Washington, D. C. — Pretekli teden je poslanska zbornica brez ugovora odobrila Hooverjev predlog, da se porabi 110 milijonov dolarjev za razna javna dela, da se s tem odpomore brezposelnosti. Znesek bo stavljen na razpolago med 1. januarjem in 30. junijem. Od njega se bo porabilo 80 milijonov za gradbo cest.

KRIŽEM SVETA VLADNA KRIZA NA FRANCOSKEM

Kansas City, Mo. — Družba D. Lee Mercantile Co. je objavila, da bo upeljala v svojih oblačilnih delavnicah od 1. februarja 1931 dalje petdnevni delovni teden brez vsakega znižanja plač.

Berlin, Nemčija. — Pri torkovih demonstracijah proti filmu "All Quiet on the Western Front" je neka oseba skoraj povzročila paniko v nekem kino, ko je izpustila vanj število nestrupenih kač.

Berlin, Nemčija. — Ameriška vlada je kupila velikansko palačo Bluecher, ki jo bo uporabila za svoje poslaništvo in za razne druge svoje urade, ki so bili do zdaj razkropljeni po celim mestu.

Haag, Nizozemska. — Iz Padang, Sumatra, prihaja poročilo, da je bil tamkaj ubit holandski znanstvenik, prof. Bosschaardt, ki je s svojim služabnikom zlezel v žrelo nekega ognjenika. V istem času pa je začel ognjenik delovati in bruhajoča lava je ugorila obo.

Hankow, Kitajska. — Na odprti cesti je bilo usmrčenih osem ujetih komunističnih teroristov, kar naj bi služilo kot svarilni zgled njihovim tovarišem.

ŽENSKA PREKOSILA LINDBERGA

New York, N. Y. — Hitrejša kakor katera koli druga letalka in hitrejša celo, kakor Lindbergh sam, je Miss Ruth Nichols, newyorška deklica. Dolgo zračno pot iz Burbank, Calif., do New Yorka je namreč premerila v 13. urah, 21 minutah in 43 sekundah. S tem je prekosila Lindbergha za 1 uro in 20 minut, ki je napravil isto pot preteklo veliko noč. Prvi rekord pa še vedno drži kapitan F. Hawks, ki je preletel to pot v 12 urah in 25 minutah. Vsi trije so napravili vmesni pristanek v Wichita, Kans.

V "Am. Slovincu" izhajajo najzanimivejše povesti, si jih čitate?

Neuspešni poskusi, sestaviti novo vlado na Francoskem.

Pariz, Francija. — Že pred več kakor tednom dni je resigniral prejšnji francoski kabinet z min. predsednikom M. Tardieujem na čelu. Število mož je med tem časom že poskušalo, sestaviti novo vlado, a uspelo ni nobenemu in je vsak moral vrniti mandat predsedniku. Med zadnjimi, ki so poskusili svojo srečo v tem oziru, je Th. Steeg, že večkratni minister v raznih kabinetih in član radikalno socialistične skupine. Sestaviti skuša koalicijski kabinet, ki bi sestojal iz bivše desničarske večine in levičarske opozicije, kar se mu po sodbi politikov ne bo posrečilo. Ako ne bo imel uspeha, bo poverjen mandat najbrž še A. Briandju in ako še on ne bo nič opravil, obstoja možnost, da boste obe zbornici razpuščeni in bodo oklicane nove volitve.

"SAMOMORILEC" NI NAŠEL MILOSTI

San Francisco, Calif. — Pred enajstimi meseci se je Alex Kozekzen sprl s svojo ženo ter jo hotel potem s posebnim "trikom" pripraviti do tega, da bi obžalovala. Pri morskem obrežju je postavil velik križ, poleg njega zložil svojo obleko na kup in vrhu nje položil poslovnico pismo ter nato izginil. Preteklo sredo se je vrnil, misleč, kako bo žena vesela, ko bo videla, da je še živ. Čakalo pa ga je kruto razočaranje. Namesto pričakovane objema je prejel od žene krepko zausnico in nato mu je pred nosom zaloputnila vrata. Ženske se ne dajo tako izlaskati "fulat".

Rim, Italija. — V zapor od treh do desetih let je bilo obsojenih v Turinu pet komunistov, ki so razširjali rdečo propagando.

Iz Jugoslavije.

FANTJE NAPADLI OROŽNIKE S KAMENJEM. — KRVAV PRETEP PIJANIH MLADENICEV. — IZ TUJINE SE VRAČAJO. — SMRTNA KOŠA. — RAZNE NOVICE PO DOMOVINI.

Spopad med fanti in orožniki

Iz Cerknice pišejo: Na sedanji dan je bilo v Grahovem precej živo na sejmu in še posebej po gostilnah. Ojačena orožniška patrulja je patruljirala po sejmišču in pazila na red. Ko so ljudje odhajali domov, so se orožniki podali v gostilno, da se okrepčajo. To so opazili nekateri fantje, ki se postavili okrog gostilne in začeli izzivati orožnike. Ko je bilo orožnikom tega izzivanja dovolj, so odhajali. Komaj so prestopili prag gostilne, se je kakor toča vsulo na nje kamenje. Orožniki so seveda streljali, pa le v zrak, kar je fantje še bolj razkačilo in so celo navallili na orožniško postajo in uničili nekaj opreme.

Fant prerezal trebuh svojemu tovarišu

Kranj, 24. nov. — Včeraj popoldne so pili fantje v Lujah pri Šenčurju v gostilni pri Kodru. Nekateri so, ko se je bližala pozna ura, odšli domov, drugi so pa še naprej ostali. Ker so bili zelo vinjeni, je kmalu prišlo med njimi do prepira in do pretepa. Najprej, kakor je seveda navada, s pestmi. Najhujša sta si bila 22letni Janez Molac, po domače Kalinov, čevljar, in 30letni posestnikov sin Janez Štirn, po domače Urbenov. Oba močna in vedno dobra prijatelja. Štirn je Kalina zasledoval do njegovega doma. Tukaj je Kalinov brat slišal prepir, da si ni upal, da bi ju pomiril. Ko navsezadnje Štirn ni mogel Kalinu do živega, je segel po nož in Kalina parkrat sunil z njim čez trebuh. Kalin se je takoj onesvestil in čeva so mu izstopila izpod kože. Štirn se je pred orožniki skrnil. Kalina so spravili v bolnico, pa imajo malo upanja, da ozdravi.

Ko se vračajo

Fantje in možje, ki so se vračali iz Francije, so se izrazili, da ni nikjer lepše zemlje, kakor doma v Jugoslaviji. Na tujem človek le dela ko človek, ceni ga pa nihče ne. Drugi pa pravi: Kaj imam od tega, da sem pustil v tujini pet dolgih mladostnih let. Res sem nekaj zaslužil, a tudi izdatk so bili veliki in danes po petih letih sem ravno tako reven kakor takrat, ko sem odhajal od doma. Ko sprevidnik ponuja na vlaku slušalko, da potniki poslušajo radio, se oglasajo: Eden pravi, sem imel že dovolj muzike v črni jami, v dimu, v tovarni med ropotom strojev. Drugi pa reče, da bi jaz dal za to 15 Din. Nak, sem preveč trdo delal zanje. Raje popijem liter vina.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Janko Nakrst, posestnik in gostilničar. — V Tinovljah pri Celju

je umrla Rozalija Pilihi, stara 34 let. — V Gorenjem Logatcu je umrl Niko Nagode, star 20 let. — V Ljubljani je umrl Valentin Rihtar, star 89 let. — V Ptujju je umrl Andrej Brenčič, posetnik in gostilničar.

Nezgoda

Rudarja Blaža Grečaka v Hudi jami je stroj udaril po levi roki in mu jo močno poškodoval.

Uboj

V vasi Kmatiču pri Varaždinu so pri posestniku Pavlinu slovesno martinovali. Ko so se že pijani vračali domov, je eden sorodnikov udaril domačega sina s kolom po glavi, da je poškodbam podlegel.

Neprevidnost

Pri neprevidnem žaganju s cirkularko si je 60letni Andrej Godec v Mariboru odrezal 4 prste.

Nezgoda

Posetniku Lorberju od Sv. Petra se je pripetila nenavadna nezgoda, ko se je v njegov voz, na katerem so bile štiri osebe, nenadoma privallila z Meljskega hriba velika skala. Vsi potniki so nepoškodovani.

Nesreča krojaškega vajenca

Jože Princ, 18letni vajenec iz Vel. Podlubna je pri mojstru Šetincu v Novem mestu vvil v svetiljko za olje namesto olja benzin, ki je pri prižiganju svetiljke eksplodiral. Fant ima nevarne opekline po rokah in po telesu.

S sekiro nad očima

Gera Mlakarjeva iz Gruskovja je v sovrastvu do svojega očima šla tako daleč, da ga je napadla s sekiro, ko je očim spal, in ga težko ranila po glavi in rokah. Dobila je zato 16 mesecev zapore.

Nesreča v rudniku

V velenjskem premogovniku je stroj zgrabil 24letnega delavca Cirila Sevnčnikarja za roko in mu jo v komolcu odtrgal.

Nesreča pri delu

Delavec Marko Poljeta iz Paga je pri neprevidnem ravnanju vzpenjače prišel med tramovje, ki mu je stisnilo prsni koš. Zaposlen je bil pri gradnji palače zavarovalniške družbe Dunav v Ljubljani.

Regulacija

Komisija pregleduje v celjski okolici ob Hudinji in Voglajni, kako bi se dala napraviti regulacija, da bi v slučaju povodnji ne delali toliko škoda po polju.

"Amer. Slovincu" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

SVETILNIK

katoliškega shoda.

Urejuje Rev. Bern. Ambrožič, O. F. M.

Prejšnji teden je izšel naš "Glasilo K.S.K.J." daljši članek, ki se nanaša na debato o naši mladini in njenem narodnostnem čustvovanju. Članek se mi zdi zelo zanimiv in poučen, zato sem ga prevel na slovenski jezik in ga dajem tu v ponatis. Vredno je, da debata, ki se je sprožila, opozori nase najširšo javnost. Članek je pomemben že zaradi tega, ker dokazuje, da naša tu rojena mladina z zanimanjem zasleduje, kaj mišljeno in pišejo o njej starejši. Če samo to je vesel dokaz, da se "naša", zakaj ako bi ne bila, bi se sploh ne brigala za mladih in bi kot celota pritrdila mnenju tistega, ki je javno zapisal, da je vsa debata o tem vprašanju le — kaplja vode na račniknem hrbtu...

Članek je dalje pomemben zato, ker je to menda prvič, da smo imeli priliko videti, kako sodi in občuti mlad ameriški Slovenec, kadar je govor o našem narodnem "umiranju". Sploh o nekakem prepadu med "stariji" in "mladimi". Seveda ne mislim, da bi nas vedno pritrtil brez notranjega nesoglasja vsaki besedi, ki jo je naš članek zapisal, vendar moramo priznati, da je mladi mož dosti dobro analiziral čutenje svoje lastne notranjosti in kot tak tudi čutenje tu rojenih slovenskih tovarišev in tovarišic.

Upam, da se bo o vsem tem marsikaj reklo in zapisalo na obeh straneh. Eno pa želim takoj tu poudariti: Tako zvan "kritičizem" od strani starejših generacij se v splošnem ne nanaša toliko na mladino, kakor na starejšo generacijo samo. Ko pišemo o teh stvarih, prav za prav v prvi vrsti sebi odpiramo oči in le posredno naša tu rojeni mladini. Naš članek je to dejstvo v splošnem dobro razumel, tu pa tam je pa malo pozabil na to okolnost. Toda ne očitam mu tega, ker on pač opazuje celo stvar s svojega stališča. In prav s svojega stališča on najbrž vidi, da opazovalci iz vrst starejših generacij tudi včasih nehoti pozabimo, kje in koga je treba prijeti za ušesa...

Vse razumeti se pravi: vse odpustiti. Spoznati lastno krivdo, pa pomeni prvi korak do poplavljanja. Zato moramo biti hvaležni mlademu in zavednemu Slovencu za ta članek in hvaliti ga tudi v prihodnje.

Naj še tole zapisem: naša ameriška slovenska mladina ima v splošnem jako dobro razpoloženje za rast v značajne, moralno trdne, versko neomahljive moše in žene. Prav tako za vzgojo v slovenskem narodnem duhu. Celo za učenje maternega jezika so bolj dovzetni kot bi kdo mislil na prvi pogled. Treba je samo, da starejši prav presodimo njihov položaj in se jim skušamo na pravi način približati. Samo doktrinarstvo in apeliranje na potrebo vpoštevanja od sivih glav pa ne pomeni poti do njihovih src...

Prav pa je in potrebno, da se ne izgublamo v sami hvali mladine. Pa tudi ne z loparjem po njej, če vidimo kje kaj pogošenega. Ako se pa kdo izmed mlajših, ki ima kako odgovorno mesto pri vodstvu mladine spusti tako daleč, kot se je spustil urednik Our Page v onem znanem Editorialu, mu je treba povedati na tak način, da razume. Ker ima on v rokah vso Our Page, ž njo pa

vse svoje dopisnike in bravce, je silno važna zadeva, da se ž njim odkrito in brez ovinkov pomenimo. Ako bo njegovo mišljenje in čustvovanje prav usmerjeno, bo to velikega pomena za vso ljubo mladino, ki se zbira okoli njega.

Z zadoščenjem in z veseljem opažamo, da mladi mož uvideva in spoznava. To je pa tudi prav vse, česar smo si želeli. Tako bodo ponehali viharji in žarko sonce — četudi pozno jesensko — naj mirno obseva "stare" in "mlade" —

SLOVENSKA MLADINA

Piše Ralph F. Kompare

Slovenska mladina in mladina vsake druge narodnostne skupine je nujno sad okolice in vzgoje.

Okolice pomeni razmere, ki vladajo doma, dalje stopnjo inteligence očeta in matere, značaj sosesčine domače hiše, značaj družine, ki jo dobiva doraščajoči otrok, še dalje sosesce, učitelje, inštruktorje in duhovne voditelje.

Otrokova vzgoja se prične ob materinem krilu. Dete se uči čebeljati prve besede iz govorjenja svoje matere, ponavlja za njo molitve, ki jih ona moli v domačem — slovenskem jeziku. Ko dorašča, očituje svoje potrebe materi in tistem jeziku, ki ga ona najbolj razume — v slovenskem jeziku. Otroci napreduje v znanju slovenskega jezika, dokler toliko ne odraste, da sme ven na cesto in na trato poleg domače hiše. Do tistega časa je bila otrokova vzgoja v prvi vrsti pod vplivom starišev. Ko si je otrok dobil tovarišev pri igri, ki znajo samo angleško, si kmalu nabere bogat zaklad angleških besed. Stariši so ponosni in navdušeni, ker se njihov ljubček tako hitro in uspešno uči deželnega jezika. Potem vzamejo otroka s seboj, ko gredo kupovat v velike trgovine, kjer se govori samo angleški jezik. Večkrat se mati obrne nanj, da ji preloži njegovo omahljivo angleščino v razumljive besede. Oče seveda govori bolj angleško, ker ga uče v tovarni nadzorniki in sodelavci, in tudi on včasih popravi otroku napačno rabo kakor besede. Ta proces se nadaljuje, dokler otrok ne pride v šolo.

Izbira šol ni bogata. Nekatere naselbine imajo farno šolo in tam seveda vpišejo otroka vanjo. Začne se pouk v slovenski abecedi, poleg tega pa tudi branje in pisanje v angleškem jeziku, saj hodi otrok v šolo v deželi, kjer je angleščina gospodujoč jezik. Otroci se mora

učiti angleško, da more vzdržati korak z drugimi, ki govorijo ta jezik, zato je jasno, da se otrokova vzgoja ne more omejiti samo na slovenski jezik. Jasno je, da bi bila to velika škoda. Tudi na šolskem dvorišču se govori angleščina, ker jo otroci bolj znajo in lažje govorijo.

Vzgoja se na ta način nadaljuje. Skozi in skozi prevladuje angleški jezik, dokler otrok ne doseže osmega razreda in ga pusti za seboj. Med tem časom je pa angleščina zašla tudi v domačo hišo. Bratje in sestre jo govorijo, oče in mati sta se je naučila od njih vedno več.

Pride vprašanje višje vzgoje. Naš otrok ima prav isto priložnost kot njegov ameriški tovariš. Slovenskih višjih šol nimamo, potemtakem se vzgoja nadaljuje v angleškem jeziku. Recimo, da je otrok pridjeten in si izbere poseben strokovni študij. Slovenskih kolegijev in slovenskih univerz nimamo v Ameriki, in če tudi bi jih imeli, bi nam ne prinesle materialne koristi. Človek mora v Ameriki študirati s pomočjo angleškega jezika, drugače ne bo nikoli dosegel svojih namenov. Ni časa za učenje slovenskega jezika, ker med Amerikanci, s katerimi se družijo naši študenti, se uči ameriških navad, ameriške kulture, ameriške olike. Naši otroci so rasi in bili vzgajani v ameriških idealih. Vzduh v domači hiši se je spremenil: to ni več slovenska hiša, temuč je že dobila ameriški značaj. Ameriška vzgoja je prinesla s seboj ameriško družino, ne redko pa tudi pride po tej poti do tega, da si slovenski fant najde ameriško nevesto in narobe.

Te misli so mi prišle v glavo, ko sem bral nekaj prav izvrstnih člankov v enem sodobnih naših listov, ki obžalujejo izginjanje slovenske narodnosti v Združenih Državah. Res je vsega obžalovanja vredno, da pogojev za tako idealistično gledanje na slovensko narodnost — ni. In jih tudi biti ne more, zakaj, kot sem že zapisal, mladina je sad okolice in vzgoje. Poleg tega še to: drugačna okolica, drugačna vzgoja, taka namreč, ki je do pizice na mestu v domovini, bi bila brez najmanjše dvojbe pogubna za napredovanje posameznih sinov in hčera katerekoli narodnostne skupine v Združenih Državah.

Jaz sam sem izšel iz slovenske hiše, iz nenavadno številne družine, ki je v njej gospodoval slovenski jezik in so se visoko čislali ideali ter šege in navade domačega kraja. Slovenska narodnostna zavest je vladala. Spominjam se tudi iz svoje zgodnje mladosti, da so me razmere prisilile na pot v svet in sem moral pogledati v oči velikemu svetu s svojim nepopolnim znanjem angleške slovnice in izgovorjave. Spominjam se, v kakšni zadregi

sem bil, ko so mi novi tovariši in prijatelji popravljali izgovorjavo besed "mudder" in "fadder", da ne omenjam tega, kako so popravljali moje vedenje pri mizi in me likali glede vsega družabnega nastopanja.

Opazoval sem tudi mladino drugih narodnosti. Zunanost ji je bila najnovejšega tipa v obleki, kroju etc. Lepe poteze obraza so zaslužile veliko občudovanje. Govorjena beseda pa je bila neotesana in neuglasna. To je pomenilo za tisto mladino kakor verige na rokah in hočeš nočeš se je morala umakniti iz ameriške družbe, kateri bi se bila rada približala. Morala se je umakniti v ozko omejeni krog svoje narodnostne skupine, ki se zbira v zakonitih ulicah takozvanih tujskih predmestij.

Jaz se strinjam z mislijo, da se mora čuvati slovenska narodnostna zavest. Toda vprašanje nastane, kako se bo to doseglo? Do gotove meje je to naloga domače hiše, toda upliv doma ni dovolj močan, ker mu nasprotujejo močnejše sile. Morala bi biti organizirana sila večjega obsega, ki bi vcepila v našo mladino narodno zavest. Ni treba za to nove organizacije. KSKJ. in druge podobne organizacije so tako veliki braniki slovenstva, da si večjih ne moremo misliti. KSKJ. je že davno modro uvidela, da je treba organizirati slovensko mladino. Ustanovila je svoj mladinski oddelek in je mladim primeroma jako olajšala prestop v oddelek odraslih. Jednosta je določila dve strani uradnega Glasila za porabo mladini. Ta oddelek je pisan v angleškem jeziku in nosi naslov Our Page. Nikarte prezreti dejstva, da je slovenska mladina z veseljem sprejela ponudeno priložnost. Kolone na Our Page so vedno napolnjene s prispevki mladostnih pisateljev, ki sicer pišejo v angleškem jeziku in v ameriškem slogu, ki pa vendar vedno pokažejo, da so Slovenci. Še več! Our Page težko čakajo in berejo ne samo mladi, temveč tudi odrasli, ki so po svojih idealih vseskozi Slovenci, kot priča neki kritičizem, tiskan nedavno tega v sodobnem slovenskem časopisu. Ta kritičizem je obžaloval dejstvo, da Our Page prinaša frivolnosti in je nekam pajacasta. Je sicer lahko nekaj resnice v trditvah pasavca ali pisavcev, kar se tiče prispevkov, vendar je moje mnenje, da oni kritičizem v celoti ni bil upravičen.

Mladina je poseobljena živahnost. Mladina je bila vedno vdana in vedno bo frivolnost in celo norčijam. Mladina pusti v šolskih sobah važna in učena temata. Izven šolskih sob si išče lahkih zabav. Ali ni to tako kot mora biti? Kako naj bo mladina resna? Kako naj ima mladina skušnje odraslih ljudi? Šele z leti pridemo do tega, da se zavedamo odgovornosti in resnosti življenja. Ta zavest pride le prezgodaj v našem življenju. Koliko odraslih bi kaj hitro pograbilo priliko, če bi jim bila dana, da bi mogli zopet misliti brezskrbno in lahko kakor misli mladina.

Ne kritizirajte mladine zato, ker je mlada! Ne kritizirajte dopisnikov Our Page zato, ker pišejo, kar jih zanima in kar zanima njihove tovariše. Nima jo za seboj let in skušenj, zato ne morejo pisati o tem, kar napolnjuje glave odraslim. Toda rečeno je bilo po pravici, da Our Page ni samo last mladine. Dobro! Naj starejši delijo z nami svoje življenjske skušnje in svoje večje znanje! Naj nam napišejo članke z bolj resno, vzgojno in zabavno vsebino, da bo mladina imela korist od njih. Jaz sem prepričan, da bodo uredniki in dopisniki Our Page z veseljem dali to priliko in bodo vpoštevali take prispevke odraslih toliko, kolikor bodo zaslužili vpoštevanja, pazljivosti in izpodbude.

Ne umevajte me napačno! Jaz nisem nasproten delu za negovanje in ohranitev slovenske narodne zavesti. Nasprotno! Jaz sem z vsem sreem za tako delo in sem pripravljen sodelovati v tem oziru. Kakor sem že zapisal: izšel sem iz slovenske hiše in sem bil po slovensko vzgojen. Lahko bi pisal o tem predmetu v slovenskem jeziku, če že ne prav tako gladko, pa gotovo prav tako učinkovito. S temi mislimi v srcu kličem slovenski mladini: Učite se, kolikor se le morete, slovenskega jezika in zgodovine! Obenem bodite podjetni dovolj in potegujte se za najvišjo učenost, znanje, oliko in kulturo ameriškega naroda!

Potem povejte ponosno Amerikancem: Moji starši so bili Slovenci. Naj Amerikanci gleda in se čudi in strmi in naj hvali, da je sin ali hči slovenskega očeta in matere dosegel tako visoko stopnjo! K sklepu naj rečem še to: Mladina vpoštevaj modrost in izkušnje starejših! Starina priznava živahnost mladine!

Ne kritizirajte mladine zato, ker je mlada! Ne kritizirajte dopisnikov Our Page zato, ker pišejo, kar jih zanima in kar zanima njihove tovariše. Nima jo za seboj let in skušenj, zato ne morejo pisati o tem, kar napolnjuje glave odraslim. Toda rečeno je bilo po pravici, da Our Page ni samo last mladine. Dobro! Naj starejši delijo z nami svoje življenjske skušnje in svoje večje znanje! Naj nam napišejo članke z bolj resno, vzgojno in zabavno vsebino, da bo mladina imela korist od njih. Jaz sem prepričan, da bodo uredniki in dopisniki Our Page z veseljem dali to priliko in bodo vpoštevali take prispevke odraslih toliko, kolikor bodo zaslužili vpoštevanja, pazljivosti in izpodbude.

Ne umevajte me napačno! Jaz nisem nasproten delu za negovanje in ohranitev slovenske narodne zavesti. Nasprotno! Jaz sem z vsem sreem za tako delo in sem pripravljen sodelovati v tem oziru. Kakor sem že zapisal: izšel sem iz slovenske hiše in sem bil po slovensko vzgojen. Lahko bi pisal o tem predmetu v slovenskem jeziku, če že ne prav tako gladko, pa gotovo prav tako učinkovito. S temi mislimi v srcu kličem slovenski mladini: Učite se, kolikor se le morete, slovenskega jezika in zgodovine! Obenem bodite podjetni dovolj in potegujte se za najvišjo učenost, znanje, oliko in kulturo ameriškega naroda!

Potem povejte ponosno Amerikancem: Moji starši so bili Slovenci. Naj Amerikanci gleda in se čudi in strmi in naj hvali, da je sin ali hči slovenskega očeta in matere dosegel tako visoko stopnjo! K sklepu naj rečem še to: Mladina vpoštevaj modrost in izkušnje starejših! Starina priznava živahnost mladine!

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu, čitajte ga!

SLOVENSKE TRGOVCE V ELY, MINN.

se priporočam za njihove trgovske oglase v božični izdaji A. S. Oglasi imajo zmeraj velik uspeh v trgovini.

Jos. J. Peshell.

SLOVENCEM V MILWAUKEE IN WEST ALLIS

naznanjamo, da imamo v zalogi za božične praznike vse vrste jaslice in štalice po različnih cenah. Ravno tako božične razglednice s slovenskim besedilom. — Pridite in oglejte si jih.

Dalje imamo v zalogi lepe KRIŽE in SVEČNIKE različnih vrst.

Posebnost pa je SEŠTAV, v katerem je vsa pravica za slučaj, kadar se kliče duhovnika h bolniku. Imamo teh sestavov več vrst po različnih cenah. Tak sestav bi morala imeti vsaka katoliška družina. Potreben je zelo pogostokrat, ker ne vemo ne dneva ne ure, kedaj katerega izmed nas zadene usoda take ali take bolezni in treba klicati duhovnika h bolniku. Pridite in oglejte si te sestave.

Podružnice Amer. Slovenca

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Telefon Hanover 1357.

TAJNOSTI VSEMIRJA

Velika zvezdarna na Mount-Wilsonu, ki ima največji daljnogled na svetu, je nedavno objavila v svojem letnem poročilu nekaj zelo zanimivih podatkov o svojih opazovanjih, ki dokazujejo, da krožijo okoli nas še vedno svetovi, ki imajo nam doslej čisto neznan lastnosti.

Mi vemo, da se vsa telesa v vsemirju gibljejo z večjo ali manjšo brzi. Zemlja n. pr. se suče okoli sonca z brzi 29.7 kilometrov na sekundo. S celim solničnim sistemom in z "rimsko cesto" vred se pa premika proti ozvezdju "Capello" s 750 km brzine na uro. To brzino si že težko predstavljamo. Zvezdarna na Mount-Wilsonu pa je odkrila v ozvezdju "Velikega medveda" neko meglo, ki se oddaljuje od zemlje z neverjetno brzi 11.500 km na sekundo! To hitrost so izračunali s pomočjo spektralne analize.

Zvezdarna je dalje ugotovila, da se nahaja v ozvezdju "Pegaz" mlada zvezda, ki izžareva s svoje površine vročino od 400.000 stopinj. To je največja vročina, kar so jih dosedaj izračunali pri zvezdah. Sonce ima na svoji površini le 6000 stopinj vročine.

Tudi čvrstost zvezd je jako različna. Solčna masa n. pr. je "gosta" približno tako kot naša voda, zvezda "Capello" pa je gosta komaj tako kakor naš zrak. So pa še manj goste zvezde. Tako n. pr. je zvezda "Autoreš" komaj tako "gosta" kakor je zrak, ki še ostane v posodi, iz katere smo z zračno sesalko zrak izsesali.

So pa tudi zelo goste ali "trde" zvezde. Astronom von Nansen je odkril zvezdo, ki je 400.000krat bolj gosta kakor solnce in masa te zvezde je 16.000krat bolj gosta kakor masa platina. Liter vode, ki tehtal pri nas 1 kilogram, bi tehtal na tej zvezdi 40.000 kg.

BELA VRANA

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Dečku so se raztegnile ustnice. Hotel je nekaj reči, pa ni znal.

— Le pojdi in stori, kakor sem ti rekel, — je držal uradnik dečka za roko in odprl vrata.

— Na hodniku je stal Kajfež s stražnikom.

Deček ga je mlo pogledal in rekel zaupljivo uradniku:

— Tudi za Kajfeža bom kupil kruha.

— Le pojdi domov in priden bodi! — je rekel uradnik in gledal za dečkom, ki je tekkel po hodniku.

Zanesljivo znamenje. — Boštjan: Kako te vzprejme žena, kadar prideš pozno v noč iz krčme domov? — Nace: To spoznam že v kuhinji, skozi katero hodim v svojo sobo! — Boštjan: Po čem? — Po metli! Če je v kuhinji, tedaj je dobro! — Boštjan: In če je ni? — Nace: No, če je ni, tedaj jo ima žena pri sebi in potem —!

Razjarjen kmet: —Kaj pa vendar mislite, gospa? Najprvo vam dovolim, da postavite svoj šotor na mojem travniku, vi pa niti toliko niste obzirni, da bi zaprli leso za seboj, marveč mi izpustite vso govejo živino.

Nedeljska izletnica: Oprostite, prosim vas. To nisem zakrivila jaz, pač pa moj mož, ki ima navado, da spi vedno pri odprtih vratih.

CHICAŽANOM NA ZNANJE!

Da se da Slovincem v Chicagi priliko v teh predbožičnih dneh nabaviti razne stvari v naši knjigarni, kot slovenske božične razglednice, božične jaslice raznih vrst, knjige in slovenske plošče itd. tudi ob večerih, zato bodo prostori Amer. Slovenca odprti naslednje dneve: 16., 18., 20. in 23. decembra do pol 9. ure zvečer. Rojaki z North Side in drugih delov mesta, kakor tudi iz naselbine, ki jim radi dela po dnevu ni mogoče priti, se bodo lahko poslužili omenjenih večerov, da si nabavijo zaželjene predmete iz naše knjigarne.

PRIPRAVNI PREDMETI ZA BOŽIČNA DARILA

so lepe knjige, povesti in romani, lepi molitveniki in lepi rožni venci, katerih imamo veliko izbero.

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

NAROČNIKOM V MILWAUKEE IN WEST ALLIS

Stenski koledar Amer. Slovenca za leto 1931 je ravnokar prispel. Njegova oblika je lepša, kakor so bile vse dosedanje, in vsakdo ga bo vesel.

Vse tiste naročnike(ce), ki stanujejo v bližini podružnice, ali pa pridejo semkaj po opravkih, prosim, naj se osebno zgledajo, da bodo dobili koledar in si bodo obenem lahko tudi podružnico ogledali. Veliko dela mi boste s tem prihranili in zelo vam bom hvaležen.

Enako tudi tisti, ki vedo za kako novico, najsibo o krstu, poroki, smrti ali kaj drugega zanimivega, ki se je pripetilo v naselbini, naj pridejo v podružnico in to sporoče, da bomo poslali na uredništvo v priobčitev. Naselbina je tem bolj na glasu, čim večkrat se kaj sliši iz nje.

Pozdrav vsem naročnikom in naročnicam.

John Pernich, poslovođa.

THE OLD CIGAR STORE

H. C. VANDENBURGH, lastnik

Velika zaloga vseh vrst tobaka, cigar, cigaret in kadilskih potrebščin.

Se priporočamo v naklonjenost.

817 South 5th Street, Milwaukee, Wisc.

Phone: Hanover 4429

Telefon pisarne: Central 0888

Tel. stanovanja: Pullman 4374

FRANK R. DRAŠLER

— SLOVENSKI ODVETNIK —

Opravlja vsa odvetniška dela.

134 N. La Salle Street, Soba 724. Sedmo nadstropje CHICAGO, ILLINOIS.

V JUGOSLAVIJO

PREKO HAMBURGA

z znanimi, hitrimi parnimi

HAMBURG NEW YORK DEUTSCHLAND ALBERT BALLIN

Redna tedenska odplutja.

ZMERNE CENE

Pripravne železniške zveze z vsemi deli Jugoslavije.

Tudi odplutje znanih kabinskih parnikov.

ST. LOUIS, MILWAUKEE, CLEVELAND

Slavno kuhinjo in neprekosljivo službo v vseh razredih.

Ze navodila vprašajte katerikoli lokalnega zastopnika ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. MICHIGAN AVE., CHICAGO

KVALITETA — TOČNOST POŠTENJE

F. WARHANIK

zanesljivi lekarnar — zaloga fotografskih potrebščin.

2158 West 22nd Street vogal Leavitt cesti CHICAGO, ILL.

Rojakom se priporoča

FRANK ERMENC

Funeral Director and Embalmer

EDINI SLOVENSKI POGREBNIK

V MILWAUKEE, WIS.

401 Grove Street. Phone Hanover 876

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Pozabi vse, kar je bilo mogoče izrečeno v tej uri pretehtavanja; tehtnica se je nagnila na tvojo stran in bodi prepričan, ako nam ne boš dal vzroka, da bi dvomili nad teboj, tudi ti ne boš imel vzroka dvomiti nad nami. Kot soprog kneginje Otomi si sedaj velikaš med velikaši, imaš čast, dostojanstvo in velika posestva, in kot tak sedi poleg brata Guatemoka in se udeleži našega zbora."

Storil sem, kakor mi je rekel, in Otomi je odšla iz dvorane. Nato se je Kuitlahua iznova oglašil in je govoril, ne o meni in mojih stvarih, ampak o nujnih drž. zadevah. Govoril je počasi, tehtno, in več kot enkrat je izgubil od žalosti glas. Pravil je o silni nesreči, ki je zadela deželo, o smrti nešteti njenih najvrednejših vojakov, o klanju duhovnov in vojakov na piramidi in o oskrnitvi bogov svojega ljudstva. "Kaj nam je storiti v tej sili?" je vprašal. "Montezuma umira v ujetništvu Tjulov in ogenj, katerega je bil zaneetil, požira vso deželo. Noben trud, noben napor ne more streči železne moči teh belih hudičev, ki so oboroženi s čudnim, strašnim orodjem. Dan za dnevom je azteško orožje nesrečno. Kdo, kaj naj jim pomaga sedaj ko so bogovi, naši varuhi, razbiti prav v njihovih svetiliščih, ko teče po oltarjih kri njihovih duhovnikov, ko so oraklji nemi ali pa odgovarjajo samo z besedami obupa."

Ko je končal, so vstajali knezi in poveljniki drug za drugim in govorili vsak po svoji pameti. Naposled so bili govorili vsi in Kuitlahua se je ozrl proti meni in rekel:

"Novega svetovalca imamo v svoji sredi, ki pozna vojskovanje in šege belih ljudi, ki je še pred eno uro sam bil njihov človek. Ali nima besede tolažbe za nas?"

"Govori, brat," je rekel Guatemok. Nato sem povzel besedo. "Plemeniti Kuitlahua, in vi, knezi, velikaši, poveljniki. Veliko čast mi izkazuje s tem, da me vprašate za svet. Odgovoril bom v malo besedah in prav na kratko. Vi tratite in trošite svojo moč s tem, da neprestano pošiljate svoje čete zoper kamenito zidovje in orožje Tjulov. Na ta način jih ne boste premagali. Ako hočete doseči zmago, morate izpremeniti način bojevanja. Španci so kakor drugi ljudje; oni niso bogovi, kot si domišljajo nevedni; živali, na katerih jezdi, niso zločinci, ampak živali, katere uporabljajo v razne namene v deželi, v kateri sem bil rojen. Španci so ljudje, pravim; ali pa ljudje nimajo gladi in jeze? Ali ni mogoče izmučiti ljudi s pomanjkanjem spanja in jih uničiti na več načinov? Ali niso ti Tjuli že do smrti utrjeni. Nehajte napadati Špance, ampak obdajte jih s močnim obročem, tako da ne bo noben živež došel do njih in njihovih zaveznikov Tlaskalancev. Ako to storite, se bodo tekoma desetih dni od danes ali podali ali pa bodo skušali prodreti nazaj do morja. V ta namen pa morajo priti prej iz mesta in to ne pojde tako lahko, ako izkopljete jarke po cestah. Šele potem, ko bodo skušali pobegniti, obteženi z zlatom, po katerem tolikanj hrepene in po katerega so prišli v te kraje, potem šele, pravim, bo pravi trenutek, da jih napadate in docela uničite."

Nehal sem govoriti in glasno odobravanje

se je glasilo med svetovalci.

"Kakor vse kaže, je bila naša sodba modra, ko smo sklenili priznati temu možu," je rekel Kuitlahua; "zakaj vse je gola resnica, kar nam je govoril, in jaz samo želim, da bi se bili takoj izpočetka ravnali po njegovih besedah. Tovariši, jaz glasujem za to, da ravnamo, kakor nam svetuje naš brat. Kaj pravite vi k temu?"

"Mi pravimo s teboj vred, da so besede našega brata dobre," je odgovoril Guatemok. "Ravnajmo se po njih do konca."

Zbor se je po kratkem posvetovanju razšel; jaz sem se podal v svojo sobano skoraj slep od prevelike utrujenosti in pod utisom vsega, kar sem bil pretrpel ta doživljajev polni burni dan. Zora je žarela na vzhodnem nebu in ob njeni svetlobi sem stopal po praznih hodnikih, dokler nisem dospel do zaves svoje spalnice. Odgrnil sem jih in odšel skozi nje. Na drugi strani sobe je stala moja nevesta Otomi; rahla jutranja svetloba se je razlivala po njenem snežno belem oblačilu, črnih laseh in zlatem nakitu.

Odšel sem proti njej in ona je z iztegnjenimi rokami splavala meni naproti. Objela me je okrog vratu in poljubila na čelo.

"Sedaj je vse dovršeno, moj dragi, moj gospod," je zasepetala; "in najsi pride dobro ali slabo, midva sva zvezana do smrti; takih priseg, kot so naše, ni mogoče prelomiti."

"Res, vse je dovršeno, Otomi, in najina prisega velja za vse življenje; samo je bilo treba prelomiti druge prisage za to, da jo je bilo mogoče preseči," sem odgovoril.

Tako toraj sem bil jaz, Thomas Wingfield, poročen z kneginjo Otomi, hčerjo cesarja Montezume.

ŠTIRINDEVAJSETO POGLAVJE. NIČ STRAHU.

Preden sem se tisti dan prebudil, so bili že zdavnaj izvršili povelja našega zborovanja; podrl so mostove, ki so držali čez jarke in kanale, po katerih je tekla voda iz jezer. Tisti popoldan sem se napotil oblečen kot indijanski vojak z Guatemokom in drugimi poveljniki na pogajanje s Kortezom, ki se je podal prav na isti stolp palače, na katerem je bil stal Montezuma, ko ga je zadela Guatemokova puščica. O tem pogajanju ni kdovekaj poročati in jaz se ga spominjam najbolj zavoljo tega, ker sem zopet iz bližine videl Marino, prvokrat izza odhoda iz Tobaska, in slišal njen prijazni, zvonki glas. Bila je kakor vedno ob Kortezovi strani in tolmačila v azteškem jeziku Kortezovo ponudbo za mir. V tej ponudbi je bila ena točka, ki mi je pričala, da de Garcia ni držal rok križem. Španci so zahtevali, da naj jim izroče Azteki onega belega človeka, katerega so bili oni rešili na oltarju bogov vrh piramide, in sicer v zameno za več azteških ujetnikov, da bi ga obesili, kakor zasluži kot vohun in begunec, kot izdajalec španskega kralja. Ko sem slišal te besede, sem bil jako radoveden, ali je Marina, ko jih je govorila, vedela, da ni bil tisti beli izdajalec nikdo drugi kakor njen prijatelj iz Tobaska.

"Sedaj vidiš, da si srečen, da si postal naš. Tjule," je rekel Guatemok in se nasmejaj; "tvoji lastni ljudje te želijo pozdraviti z vrvjo."

VABIMO

— NA —

Cerkveni BAZAR

ki ga bomo imeli

v soboto in nedeljo,
13. in 14. decembra

VSEGA DOBREGA IN LEPEGA SI LAHKO DOBITE.

Pridite in pokažite svojo naklonjenost do cerkve sv. Štefana.

Bazar pričnemo ob 2. uri popoldan in bo trajal nato do nedelje pozno v noč. Pokažite dobro voljo in se ga udeležite.

V imenu cerkvenega odbora

REV. ANZELM MURN, OFM.,

župnik sv. Štefana.

Samo dva tedna

je še do Božiča

Pripravljene imamo lepe srajce, kravate, spodnje obleke in najboljše čevlje za družino, Rubbers, moške volnene hlače najboljše vrste in še mnogo drugih reči.

Lepe stenske koledarje brezplačno!

Se priporočam Slovencem v naklonjenost.

ANTON BAKŠE

9600 Avenue L.

So. Chicago, Ill.

POSTAVNE LISTINE

za tu in stari kraj vam napravi

Anton F. Kozleuchar

— JAVNI NOTAR —

'TISKARNA

vstopnice, plakate, pravila, listine, pisemske papirje, kuverte in drugo, vam najceneje napravi

ANTON F. KOZLEUCHAR

419 — 51st Avenue,

West Allis, Wis.

NAJBOLJ MODERNI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V MILWAUKEE

JOHN R. JELENC

827 So. 2nd St. (poprej 347 Reed St.)

(V ZVEZI Z W. J. GRONEWALDU)

Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne. Organ Service.

Pokličite telefon:

Hanover 4497

Kilbourn 1644

V uradu

Na domu

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ŽEFRAN

1941 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: Roosevelt 3408

Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Še o koroškem plebiscitu.

Ne gre ravno za to, kakor radi Mežiške doline in Jezerški Nemci, ne le avstrijski Nemci, praznovali desetletnico glasovanja (?) na Koroškem, gre za pomen izgube na Koroškem za Slovence sploh.

Se se moram dotakniti mentalitete socialističnih krogov, kakor se je in se še javlja v Prosveti tu pri nas v Ameriki.

Prvič dokazuje pisava o Koroški, plebiscitu, proslavi, da neka mednarodnost izgine, se razblini, ko se pride na realne razmere, in narodna pripadnost nikakor ni le neko narodnjakstvo. Drevo ne more zastopiti svoje korenine, ako noliče usahnuti.

Dvojna, precej različna pisava dokazuje dalje, da se piše, kakor narekava orientacija. Ako je v ospredju mednarodnost, se piše tako, če pa se prikaže nujnost narodne pripadnosti, se pa zopet drugače zapiše.

Pred časom je bilo objavljeno v Prosveti poročilo iz Koroškega, ki je slonelo le na mednarodnem pojmovanju. Socialist je obiskal Koroško kot mednarodni socialist. Videl tam vse socialistično, videl, kako baje "klerikalna" in neka "narodna" struja gine, se vse obrača proti rdečemu solncu, in njegovo socialistično in mednarodno srce je poskakovalo veselja. Med Slovenci na Koroškem je tako lepo in imenitno in uzorno, da si želijo delavci v Jugoslaviji in Italiji v — Avstrijo. Šole, izobraževalno delo, gospodarska pomoč ... vse je ali izborna ali vsaj bo krasno. Najmanj tri četrtine Korošcev je v taboru socialistov. Tako se je glasil pravcati panegirik, pravi slavošpev na razmere na Koroškem.

Zmajal sem z glavo in nekoliko odgovoril.

Zdaj je bila desetletnica plebiscita. V št. 257 Prosvete je zopet poročilo od poročevalskega biroa Prosvete v Jugoslaviji. Tokrat izgleda stvar malo drugače, in še precej objektivno. Vse kaže, da je poročevalec pisal iz čisto pravičnega in potrebnega narodnega stališča, in ta vidik mu je odkril krivico, ki se je izvršila nad koroškimi Slovenci, in odkril tudi pomen izgube Koroške za vse Slovence.

Pravilno je, da so bili koroški Slovenci s Kanalsko dolino vred predmet navadne politične mešetarije med Italijo in Angleško. Razmere v komisiji, nasilstvo Nemcev, agitacija, glasovanje (?) ... odgovarja resnici in dejstvom. Dalje pravi poročevalec: "... zasigurali Nemci s svojo taktiko pritiska na prebivalce v krajih, kjer so od nekdaj prebivali Slovenci. Celovec je bil od nekdaj slovensko mesto — radi nemškega uradništva pač vsaj mešano — v njem je bilo več slovenskih časopisov, tamkaj so se ustanovljale knjižne zadruge, tamkaj so imeli Slovenci svojo zadržno organizacijo, tamkaj je gospodarsko polje, kjer so slovenski kmetje na kamenitem prestolu ustoličevali svoje vojvode, na Koroškem so bili najdeni prvi literarni spomeniki itd. Koroška je bila stoletja slovenska. In če se danes nemški deželni glavar v Celovcu piše Lemisch (Lemiš) je to vsekakor pomemeno slovensko ime (Lemež ali kako drugače). U-tajiti se dejstva slovenske Koroške ne dajo."

Povsem resnično in pravilno. Iz tega se razvidi lahko velika izguba za vse Slovence. Poročevalec opiše način slavlja, in omenja tudi izzivalni značaj nasproti Jugoslaviji radi Mežiške doline in Jezerškega. Potem piše: "Kako je bilo pri nas? Za nacionalno čuteče Slovence je desetletnica plebiscita pač obletnica žalostne usode koroških rojakov. — Ni prav, da niso združeni s Slovenci doma, tudi naši Slovenci na Koroškem in v Primorju. Takega naziranja so tudi delavci in kmetje, ki so steber vsake narodnosti. Toda mi dobro vemo, da so taka zasužnjevanja narodov delo vladajočih režimov v Evropi, kapitalističnih režimov, ki počenjajo z narodi kot igralci s svojimi igralnimi kartami. Za Slovence pa je položaj še mnogo hujši. Slovenci ginejo na Koroškem, kjer jim počasi jemljejo šole in vsiljujejo nemški jezik, kjer zatirajo slovenska društva, Slovenci ginejo v Primorju pod krvavo peto fašističnega režima in Slovenci se niti doma ne smemo imenovati slovenski narod. Za nas Slovence kot narod je res težko. Nikjer nismo priznani, povsod ubijajo naše narodno življenje, razdeljujejo smo med več zidov in nikjer ni za nas zavetja. Pa kaj bi govorili o tem dalje, deževna neprijazna vremena so krognas tu in tam ..."

To se bistveno razločuje od pisave tedaj, ko je prevladovala pri obisku na Koroškem — mednarodna mentaliteta, in odgovarja tudi dejstvom, kako se koroškimi Slovencem godi, in kako se jih zatira.

Vsaka rekriminacija je nesmiselna. Stvar je bila narejena, mešetarija. Francoski diplomat, ki je videl vso gnusnost te mešetarije, je izjavil: "Nikdar več nobenega plebiscita! Ostuden je ...". Tako Francoz, ki je bil pač najmanj objektivni.

Angleški zastopnik pa se je izrazil napram dr. Šublju: "Ali se izplača ta dolgotrajna borba za koroške Slovence, ki jih vseh skupaj ni za majhno londonsko predmestje?" To je miselnost mešetarija in miselnost močnih, velikih in nasilnih, miselnost pravega — kapitalizma.

Morda glasovi sploh niso odločevali. Ako pa bi bili, naj bi vsaj slovenski socialisti pri izgubi, katero obžalujejo in čutijo tudi oni sami, malo le pogledali v svoja srca, če so prav orientirani. Ker s prav malimi in častnimi izjemami so socialistično orientirani Koroški glasovali strnjeno zoper lastni narod, in za suženjstvo pod tujcem, in naj je to tudi pod kako — republiko, ker suženjstvo je suženjstvo in prav — heloti so zdaj vsi, prav vsi koroški Slovenci, in socialistično orientirani ne delajo dosti izjeme.

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA'!

SLOVENSKE BOŽIČNE RAZGLEDNICE

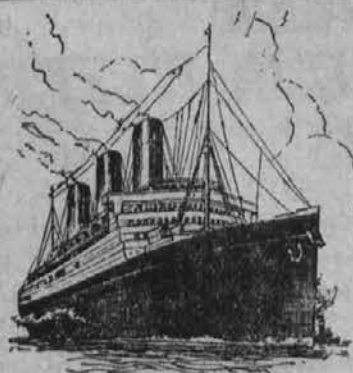
so že na razpolago. Zdaj je čas za pisati v stari kraj in kmalu bo tudi za tukaj. Zastopniki in trgovci, ki želijo razglednice naj prijavijo, koliko jih želijo. Prodajajo se:

3 RAZGLEDNICE 10c.

Zastopnikom in trgovcem dovolimo, ako jih naroče najmanj ducat poseben popust. Knjižarna

'AMERIKANSKI SLOVENEK' 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

NAJLEPŠI BOŽIČNI DAR

je gotov denar. Vaši rojaki in znanci, ako imajo v roki gotovino, si morejo kupiti, kar oni sami hočejo ali kar najbolj nujno potrebujejo. Darovi, ki dosepejo do njih pred božičem, imajo za nje dvojno vrednost.

Naše direktne zveze z bankami v stari domovini in naš veliki promet nam omogočujejo, da moremo vsako naročilo izvršiti v najkrajšem času in po najpovolnejših cenah.

Tisoči naših zadovoljnih odjemalcev so najboljši dokaz, da je naša postrežba zanesljiva in sigurna.

Imejte pred očmi božični izlet v staro domovino, ki se bo izvršil na najboljših parobrodih ob sodelovanju najboljših in izkušenih spremljevalcev. Za vsa navodila se obrnite na

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

